

ne i sina mörkgröna kappor; de krokiga tallarne i sitt
na ljusgröna toupeer; de ruggiga enbuskarne i sitt
akademiska vunderdam; de glittrande vågorne i sina
sbrgylda hufvudbonader; de doftande wisworne i sitt
na gula plymager? — allt, allt är sig likt, utom
jag, som kommer tillbaka med den spridda locken,
det förbleknade ansetet, den förgråtna blicken och det
genomstungna hjertat: En förlorad son, hvilken
ej ville dröja qvar i fäderneboningen, utan begaf sig
ut med den bråkliga farkosten på det brusande
verldshafvet för att winna ett litet flygtigt pris —
med gråmelse, ett litet sörre bröd — med tårar,
och hvad har han sett? hvad har han erfart? Menniskor
med hjertan, hårdare än klippan och dock væ-
kare än wax; hvarandras uswarz; med ena han-
den färdiga att gifwa, med den andra att återtaga;
pannor, genomforsade af alla möjliga passioners
ljungeldar; utbrunna ögon; förlbleknade kinder; wiß-
nade händer; darrande knän; gubbar vid tjugo och
dödsfallar vid femtiö år; genomlutttrade af all
möjlig förfärling; hala såsom glanstis och falla
som ormar; hvarandras kopplare, böddar och blod-
sugire; med honing på läpparna och gasta i hjertat;
med tankor af bly och känsor af marmor; de för-
nämás karrborrar och de lågas törntaggar. O hvil-
dröjde jag ej qvar bland eder, I tätka lunder! I
rosenångande fält? Bland edra leende blomster, i
eder fredliga omgivning, under eder svallande skugs-
ga? Hvi ryckte jag mig ur eder famn för att
förrta mig in i en vistande öken, med kässor utan watten,
rosor utan luft, sol utan varme, dag utan ferg,
natt utan stiernor? Bort i dimmorne, de öde rum-
men, der endast lindet af mina egna sjät talg? Bort
i det brokiga hvimlet af fantomer och irrande skuggor — öfwer tårebäckarne, der böhjorne un-
der forgepilarne evigt flaga och fly och återkomma? Till
de törnbewurna stigarne, mellan branterne, som
tyckas gå uppåt och dock beständigt gå nedåt? till
forgens hydda, i den ensamma skogen, der ingen
glädjestråle lyser ingen fogel sjunger, blott en dö-
ende näktergal om natten? Till passionernas stor-
mande hvirfwelboning? Till de brända hedarne,
som evigt odlas och aldrig bär frukt? Till de
konslode och hārmade naturscenerne, der morgenrod-
nan sätter med finint vä kinden, solen med sbrgyld
messingskrona på huvudet och natten med försäckar-
de stierndiamanter på bröset? Till twets neider, der
herrändet är lagda på döde hården och känslorne prä-

i sitt Bedani, och likt rusande Biechanter sönderlita
hvarandra? Ester en trettiodrä wandring ser jag
er åter. I stan ännu qvar i samma fredliga nejd,
lika tresliga och ofsyldiga som den tid, då jag gråt
mitt farwäl i eder famn eller wid edra sötter. Ing-
en af er har sltit sig lös ur syskonringen. Va-
edra hiesor stiner wären fägning ännu lika herrligt.
I edra löfbetäckta grenar siunga ännu samma soga-
lar, lika sorgfria och glada. Samma morgonstim-
mer, samma leende, samma milda flägtar, samma
gullstrålar mellan löshven, samma susande fällspräng
— och jag — himlar och alla Englar! endast jag
är förwandlad — endast jag har räknat en enda
wår — som aldrig, aldrig återkommer — rundt
omkring mig ungdom och blomstring och lis och re-
relse, och inom mig sjelf den nalkande hösten och den
wißnade hjertstångeln och den frätta roten och den
domnande krafsten — en häriad lund, med fallande
blad, af de sjungande foglarne öfvergifven, af wä-
rens lärkor och sommarens krastrar, — den röda ros-
sen har blefnat, ynglingafesten är slutad, kranen lig-
ger af skurarne sönderpiskad — en frostbehöjd luta,
hvari nordanwindarne gnissla — himlar och alla
Englar! och den herrliga tiden, den gyllene, den säs-
nade, den begråtna kan icke mer återkallas; — als-
drig, aldrig svarar mig hvarje återskall ur dessa træ-
ter, aldrig, aldrig hjuder här inom det flaga-
de bröset.

Af ja, huru kär är os ej, oaktadt alla tiden
omväxlingar, den neid, der wi tillbringade våra
första barndomsår! Den bibehåller ett varmt in-
treße för os hela lifvet igenom, andra tragter kuns-
na, under andra förhållanden, blixta os kårta, fö-
sterbygden gismma wi dock aldrig. Vi återse den
alltid med glädje. Det var den första fläck af jor-
den, wi lärde känna, der bodde våra förfädriar, der
försprungno i muntra lekar våra barndomsdagar.
Vi slobgo, som foglen genom lusten, glada och fria
öfwer fälten. Hwad angick os väl den öfsta verla-
den? Med hwicka känslor drogo wi ej förra gån-
gen bort från vårt hem, från det åsstade saderne-
huset? De barnsliga och lugna dagarne woro då sör-
bi och de altsvarssamma skulle taga sin början. Hwars
je hydda, hvarje träd, hvarje buske, hvarje genl,
hvarje äng, hvarje lund, der wi left som hatt,
måste wi då öfvergifwa. Den muntra, ofordiga
flock af wänner, hvaraf öfwen wi utgiorde en länk,
måste wi då skilja os ifrån, och många af dem fin-

go wi sedan aldrig mer återse. De gingo hvar
och en bort på sina särstila vågar. En och annan
mötte wi väl åter på lesnadsbanan, men de forna
förhållanden woro redan fallnade eller upplösta.
Blott naturen förändras ej. Hvordan är väl övers-
givnen eller bebodd af okända anseten, men leksakers
na så ännu qvar. Hvem ilar ej fördenskull med
ett flappande hjärtat till sitt barndomshem? Åtmen
om wi ej der åte finna de forna bekantskaperna,
så träffa wi dock samma föremål, som omgåswo
wår späda ålder, och då utgjorde bela vår fördens-
jelle. Vi ila från höjd till höjd, från dal till dal,
från lund till lund, och wi tyckas derwid liksom å-
nyo uppleva vår barndom. Alla forna minnen
och händelser wakna med fördubbla kraft. Om-
klädde med phantasiens guldfimmer komma de os
till mötes, blicka mot os med sina blåa, ljustiga ögon,
fatta os i handen och föra os omkring. Der såga
de, ligger det hus, der du uppsöstrades, hvarerit din
vagga gick, der den husda modren wakade öfver dig,
der ser du den gräsklan, hvarav du lekte som ett
jollrondo barn. Här ser du den lilla sis, hvarpå
du rodde, här den lilla rännil, deri du betraktade
dig, och låt dina långa, gula lockar nedfalla, der å-
terfinner du det träd, hvars göken alltid fatt och såg
ned på dig med undrsmämna ögon. Der möter dig
den grop, hvari du låg och byggde dig hus i sanden,
der den lund och der den ång, der du plockade
vårens första sippor till en krans åt den husda i
fadernebydden. Ingen ting är rubbadt. Ingen
ting är fördt. Der i berget bor echo ännu qvar.
Tala till det, och det skall gifwa dig återsvar. Kän-
ner du igen den lilla gröna stigen, der du, sedd af
din far, wandrade under björkarne, och hörde honom
berätta, hur bortom dessa berg och dessa dalar, mens-
niskor finnas, och vildiga frigare, och lysande städ-
der och mäktiga herrar? Minnes du här under
dessa poplar, hur du slob med hatten i hand för
landets Konung, och var så rädd för de många hjo-
starne och de oußmimda herrarne och larmet och den
trängande folkstaran? Här under detta äppeleråd
hörde du den första luta. Minnes du då, hur tu
då gick bort och gråt för dig sjelf, och miste ej hvar-
för? Här på denna hustan stod den stora bibeln med
de många kopparsticken. Här på denna vägg, i dene-
na vrå satt du så andäktig om Söndagarne, och
hörde din fader läsa ur postillan, och såg din mor
der se opp mot himmen. Här på denna tischa

knäföll du vid din förlärdars hvitlakad, morgon
och aston, och knäppte ihop de oskyldiga händerne,
och somnade sen så lust och drömdi om Englar.
Här genom detta fensler såg du solen komma fram,
och hennes strålar leka på salsgolvet. Här tittade
månen in, och sken på vägguret och den förgylta
wisaren, och här i denna källa stod du och betraktade
de forande skvorne. Du var då en planta, du
har nu wuxit upp till ett träd. Men genom alla
dessa trädar af listvet, genom alla dessa växlingar,
hur herrligt visar sig icke för ditt öga den faders
hand, som leder alla våra öden ända ifrån den stund
vi första gången öppna vår blick för ljuset, ända
till sista visten vi utandas på jorden!

Så talar minnet. Så växtes de forna tider
ne ånyo opp ur sin graf, och barndom och ungdom,
och mannaålder och älderdom smälta till sammans
i en enda himmelsk accord.

Kära och husda äro os alltid barndomnejdere-
ne. Hvarje ädel menniska älskar sin ungdomsbygd.
Sjelfwa förbrytaren, som måhan'a är fördig att
förråda sin Konung och sitt land, älskar dock sitt
hem, och lössläppt eller flygtande ur sitt fängsel,
vänder han gemenligen sin fot till den ort, som
först slänkte honom friheten och ljuset. Förlorar men-
niskan känslan för sina barndomsdalar och minnen,
då är allt godt hos henne utsläckt, då blifwer life-
vet henne lifgiltigt, och då finner hon sig i kvarlåt i
Siberiens ödemarker som i sin hembygd leende nejs-
der och ijslände behag.

Stäffsjö bruk, föremålet för osvan föres
kommande Episod, på gränsen af Långgåthland, är
ett af de vackraste slästet i Södermanland. Det
ligger i medelpunkten af en stegstrakt och hor, på
andra sidan af Kroket, den så kallade kolmårdens brede
vid sig. När man hinnit en fjärdingsväg nära detta
streckebruk, hållas man af en liten spegelställa sju
benämnd Stäffsjön, omgiven af lösslog, samt bes-
prydd kring sina stränder med fina nättar, rödfarga
de enväningshus. Man passerar utmed sjöstrandens
till dess man genom en allé blir varse sjefwa herr-
gårdsvuggnaden på höger hand, hvars huvudhus
bägåligt framstyrta, mellan de högstamriga træ-
den. Alt förekommer ögat sät trefligt och utan pres-
tention. Nämnde herrgårdsvuggnab har en mader
borggård, en näit trädgård, hvarerit nu nare forne
som bäst doftader försed med ett smalhus i mäster-
kett. Wid analfändet till släset, i fall vi har där

wärz eller sommartid, mötes man af dånet från den brusande vattenflödningen och de arbetande bäljornas tiut. Mellan de gröna omgivningarna af träd ser man ljusrøda eller blekgula lågor uppstiga. Man tror sig för ett ögnablick försyttad till de förrömdas boningar. Sotiga folkrare spända framför sina små kolrykar eller kårror, halsnakna gjutare med sina stora jernstekwar, till brödden fyllda med glödande jern, liknande en röd välling, vattens fall över de glittrande hjulen, Golus, Neptunus och Vulcan ständigt omväxlande med sinna agrundsljud, slagghöggar, ännu icke stelnade, af grå, blå och grön färg, sandmassor, jerntackor, roslade kutor, långa stänger, hvarmed elden omsmakas, gjutformer till grytor och kanoner, allt gör anblicken och taflan hemst och förfärlig. Träder man opp på en af kol nedfotad trädbro, kommer man till sjelfwa munningen af eldgapet. Man mötes der at en gruslig hetta. Beständigt istjelpes malm och kol. I hörnen på sidorne besinnas stora lärar eller assatser, wid hvilka brukets barn sitta och söndersulta sjelfwa malmen. Blickar man ut genom den öppna masugnsdörren, der rännan nedansför framstryker, ligga rödmålade hus mellan gröna, lumma- ga träd; längre bort en wacker gräsplan med sina aspar; till höger, uppåt backen, dammen, hvarifrån vattnet faller, och smedjorne; litet till vensler, herrgårdsbyggnaden; der nedom idéssbyggnader och bronner wägen går fram; den så fallade horrwind, der kanonerne borras; samt längre bort den lilla, treslaga insjön med en och annan obetydlig holme samt uddar, som skjuta ut i vattnet, och hvilka blifvit tillstavade genom loger af slagg, hvilket dit blifvit utfördt. Bakom sig har man masugnens folksråd och åtskilliga stallbyggnader. Stället har förrträffliga fällor, små näta hocager och angendåma spässer, gångar; i synnerhet i den så fallade parken, några högfott från bruket, till vensler, åt Krofekssidan. Jag har sett så parker så wackra som denna. De aldra schönaste hängbjörkar omväxla med andra trädslag. Små kanaler och broar samt en vik, som slår in i lunden, fbrhöja det hela. Gångarne är sandbeströdda, och tusen foglar och blommor mellan en frisk grönska förändra både hga och dra. Stället uttrycker en wiss melancholi. Man blifwer både glad och alfwarsam i dess omgivning. Hurudant folket nu är, häinner jag icke. För en tiugö år sedan utmärkte det sig för sina enka fader, sitt redliga lynne och sin fromma wandel. Wördingen för egena

dombegärne (tvenne adeliga fruntimer) var dock för tiden så stor, att ingen, även den gråhåriga Inspektoren, vågade tråda in på borggården utan att först astaga hatten, och i denna undergifsning nalkas de förmåna damerna. Stöld, bedräget och andra olater woro då okända. Alla lefde som i en enda familj, farligt under sörre delen af året, med undantag af julen, då lekar, dansar och fasaser räckte hvarandra handen. Folket var modert, starkt och arbetsamt. Flere bland underbåtande uppnödde en hbg ålder. Iron på gästar, bergtroll ob rossar, wanligt i dylika tragter, berrikade astman. Dem wi nu mera brukta falla fruar, gingo då i fina bintar eller uppsatta mäskor, (de förra likväl med gullbröderi på) och fallades slätt och rätt Madamer. Söderkynkan var då, som nu, kila, men man sättdes merendels till Krofek, såsom närmre, der man om wintertiden sätte den gamla Comministern upp tråda i warglinnespeis och räimuddar. Hvilken gjorde han sitt julkalas, der man dansade tagett om, och läg, i brist af sångrum, på julhalm hiver natten. Fiss, orrar och tjädrar woro högtidsrästerne samt ol ur silsverkanna eller bågare, den vana fägnedrycken. Vin war sällsynt, om ej en och annan gång de höga Råderne deraf tänkte fördra en butelj. Pounsch brukades icke, om ej försia Majen hvilket dock fallit ur mitt minne. De visor, hvilka då för tiden, såsom warande på modet, sjöngos, varo: På liswets mddosamma ståt m. m. Wär vord och vår värld etc. — samt åtskilliga af Besman. Det langisanta herrskaper, hvilket, sedan det tillbragt wintren i Stockholm, wistades på detta wästra bruks sommarsidén, gjorde wanligvis fördeliga promenader till parken, och den som var nog drifsig att nalkas de förmåna näderne för att uppfösta grind, war alltid säker på att erhålla en silversmynt. De woro ömma om sina underhållande, och tillåto dem även någon gång att dansa i den höga presence, men NB. i den stora farsjön eller om lyinet war högst förräffligt för dagen, i den romliga salen. Deras kommarjungfrur gjorde då en stor figur, och det war icke en liten åra att af dem blifwa upphöjden. Bland figurer jag sedan denna tiden päminner mig, war en mycket wördig Madam i bindmässor, wanligen fallad trädgårdsmästare, och hennes man war ställets ortsgårdsmästare, och försöd sig på att sätta pumpor, meloner, sparris och persikor; hon war allmänt känd och wärderad för sitt starka, bruna och delikata kaffe, sin förräffliga grädde och sin hjertliga välmeling. Hon bodde upp i Stogsbyrnet, holl, som en holländska, sina femtio rickar och kopparfäcil utmärkt blanka och finmånde. Under sina samtal knäppte hon ihop sina händer runda som hwetebrödkullar, att man kunnat breda simdr på dem, hiver sin kusliga länd, sundom häckande, för att gijsa mer estertryck. (Forts. e. a. 9)

Römmeken.

No 98.

Lördagen den 8 December 1827.

Till S. II. B.

S. d. 13 Sept. 1827.

Med anledning af en ny byggnads uppsbrande.

Så är vår borgerliga dröm då slut.

Den aldrasista bland Agaperna.

I denna boning är då redan stads-

Ordfamningen ällena återstår.

Det tas ställ brentas ned, som gett mig skydd.

Ettio sommars drömbeströdda nächter,

De väggar sörta, som så gärna ställat

Af löjets salvor, utan karghet stänkta

Åt all den därtskap, som på jorden bor.

I denna lugnda pelarsal ej mar,

Från buhwudbok och coscarconto rymd,

Du hessas af mitt Janusanslete,

Det dubbbla, stundom ljusa, stundom mörka,

Alltsom det ser mot det förslutna eller

Det kommande. Tag hägnas icke mer

Af dessa ömma, vänliga Penater,

Som togo mot för ett decennium sedan

En sluten, späd och blek och skägglös ungling

Med benadt hår och blodigt sargadt bröst,

Och sänder nu en man i verlden ut. —

Satt hår ej skänket och bedrog oss på

Så mången timma, sankt i bälens skum?

Sjöng ej Augusta här: "Om styrkan mig

Har lemnat?" Woro hår ej Markass Mätter,

Och wisse oss sitt stuggspel? Har ej hår,

Hvad fosterlandet överst ägt af Falder,

Så gärna gästat, klagat, lett och druckit?

Fortalte hår ej Fyris ljusa swan

Om söders himmel, om Isola bella,

Drangelunden, näktergalar, hem?

Och Sverges sörsta man om Sverges hoga
Och deras litenhet? Och Möllberg sjelf,
Satt han ej hår i svarta sammetskraven,
Der siden ristat sina runor in,
Och upplåt löjets ordens hemligheter
För Brodern H—, och swor på jesuiter,
Och lössade ett åmbar af sitt salt
För hvarc glas punch som slänktes in åt honom;
Och gaf ditt hus det wittsord, när han for,
Att ej han sett en dag mer ljus än den,
Som fäller inom dessa sönsterlusier?

Och ha ej hela verldens snullen os
Betalt sin skatt, och frisvilt vers åt oss? —
Moliere, Sophokles, Aristophanes,
Ulioslo, Lasso, Calderon, Egner,
Nacine och Döhenschläger, Höglberg, Fredman,
Hwem gaf os icke hår en lycklig stund?
Ja, Skalders förste, Shakespeare, var ju hår
Och talade med os en bruten Svenska,
Och smålög sjelf, att ej det soll sig bättre. —
Och hwilken hwila sen, då Guffman —
För os förtalde om sitt jordagods?
Och hwilken fröjd, då Brodren Uranus
Kom hit och fann sitt verihelium!
Och hwilket jubel, då en grundlig toast
För rätt och frihet högt klung laget om! —
Och denna verld af Henne styrb, hos hwilken
Allt täkt och ädel är en daglig gäst:
En ordnings verld, der hwar oöf en kan lära,
Hur simpel konst det är att vara lycklig,
Der smaken, lik en DataisLama, ej
Will vara sedd, men råder öfverallt:

